

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **M. S.**, zast. JUDr. Milanem Strnadem, advokátem, se sídlem Praha 2, Žitná 8/561, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze, ze dne 24. 11. 2004, č. j. 7 Az 237/2003 – 31,

t a k t o :

- I.** Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 24. 11. 2004, č. j. 7 Az 237/2003 – 31, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II.** Odměna advokáta, JUDr. Milana Strnada, **se určuje** částkou 2150 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále též „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného správního orgánu ze dne 30. 10. 2003, č. j. U-2036/VL-07-P10-2000. Tímto rozhodnutím bylo vysloveno, že stěžovateli se neuděluje azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Současně bylo vysloveno, že na stěžovatele se nevztahuje překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 tohoto zákona.

Stěžovatel v kasační stížnosti požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a o ustanovení právního zástupce.

Proti rozhodnutí žalovaného správního orgánu podal stěžovatel obsáhlou žalobu, ve které namítal porušení § 3 odst. 3, 4, § 32 odst. 1, § 34 odst. 5, § 46, § 47 odst. 3, jejichž porušení obsáhle zdůvodňoval. Zejména uváděl, že mu v zemi původu hrozí mučení, nelidské zacházení, ponižování resp. trest a požadoval udělení azylu dle § 12 zákona o azylu. Jako hlavní důvod svého pronásledování označil skutečnost, že byl příslušníkem speciální jednotky čečenských sil KOBRA v Grozném, která m.j. bránila prezidentský palác a městskou nemocnici. Dále namítal porušení § 91 zákona o azylu, resp. čl. 3 Evropské úmluvy. Požadoval, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena k dalšímu řízení.

V napadeném rozsudku dospěl Městský soud v Praze, obdobně jako žalovaný správní orgán, k závěru, že stěžovatel zemi původu neopustil z důvodů upravených zákonem o azylu, tj. v důsledku pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu). Stejně tak neshledal naplnění § 13, či § 14 zákona o azylu. Soud žalobu přezkoumal, a dospěl k závěru, že žalobní body nejsou důvodné.

Stěžovatel podle soudu ani neuváděl žádnou konkrétní skutečnost, která by v jeho případě odůvodňovala existenci překážek vycestování podle ustanovení § 91 zákona o azylu. V žalobě pouze obecně poukazuje na situaci v Čečensku, konkrétně ji však nijak nerozvádí. Soud se ztotožnil se závěrem žalovaného, že u stěžovatele není dána žádná konkrétní skutečnost, která by mohla zakládat existenci překážky vycestování podle ustanovení § 91 zákona o azylu, přičemž může pouze odkázat na podrobné zdůvodnění obsažené v napadeném rozhodnutí.

Ze všech těchto důvodů dospěl Městský soud v Praze k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel obsáhlou kasační stížnost, opírající se o důvody vymezené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Námitky stěžovatele Nejvyšší správní soud pro větší přehlednost a srozumitelnost rozdělil a seřadil následovně:

1. Stěžovatel zejména namítá porušení § 3 odst. 4 správního řádu, podle kterého musí rozhodnutí správních orgánů vycházet ze spolehlivě zjištěného stavu věci, což se podle stěžovatele v souzené věci nestalo; správní orgán nezjistil správně, zda bojovníci oddílu KOBRA, jehož byl i členem, jsou pronásledováni. Stejně tak doplnil, že českým orgánům zpočátku nevěřil a neuváděl proto některá pravdivá tvrzení.

2. Dále pak namítá porušení § 32 odst. 1 správního řádu, a to z důvodu, že žalovaný správní orgán, jakož i soud nevycházely z informací organizací působících v Čečensku, odkázal např. na organizaci Společnost obětí války, Člověk v tísni, AFP, UNHCR, HRW, resp. na literaturu, ze které podle stěžovatele vyplývá pronásledování vymezené zákonem o azylu. Dovožoval, že žalovaný správní orgán, (resp. soud) nezjistily přesně a úplně skutečný stav věci a za tím účelem si neopatřily potřebné podklady pro rozhodnutí.

3. Stejně tak namítá porušení čl. 1 Ústavy, čl. 3 Úmluvy proti mučení, čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práva svobod, čl. 1 a 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků,

resp. § 91 zákona o azylu. K tomuto doplnil, že Evropský soud pro lidská práva považuje stížnosti Čečenců za „přijatelné“, resp. odkázal na některé jím řešené kauzy. Stejně tak odkázal na zprávu Výboru proti mučení ze dne 10. 7. 2003, ze které podle stěžovatele vyplývá, že v Čečensku dochází k mučení a nelidskému zacházení.

4. Dále namítl i porušení § 46 správního řádu, neb rozhodnutí nesplňuje formální náležitosti, není jasné, kdo jej podepsal, resp. není podepsáno osobou oprávněnou za žalovaného jednat.

5. Jako další namítl porušení § 3 odst. 3 správního řádu, resp. čl. 6 Evropské úmluvy a čl. 1 Ústavy České republiky, a to z důvodu, že řízení neprobíhalo bez zbytečných průtahů. Stejně tak namítl porušení čl. 33 Úmluvy o právním postavení uprchlíků.

6. Konečně pak namítl porušení práva na spravedlivý proces před Městským soudem v Praze, neboť řízení probíhalo v jazyce českém, kterému dobře nerozumí; poučením a zásilkám soudu tak neporozuměl. Byl znevýhodněn oproti žalovanému.

S odkazem na výše uvedené námitky pak stěžovatel navrhl zrušení napadaného rozsudku a vrácení věci k dalšímu řízení. Požádal o ustanovení právního zástupce, a o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém uvedl, že jak rozhodnutí správního orgánu, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy; odkázal na správní spis. Doplnil, že ve výpovědích stěžovatele jsou značné rozpory. Závěrem uvedl, že návrh na přiznání odkladného účinku neshledává důvodným a kasační stížnost navrhuje zamítnout.

Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 7. 2. 2005, č. j. 7 Az 237/2003 – 60, byl stěžovateli ustanoven zástupce – JUDr. Milan Strnad, advokát, který následně kasační doplnil. V doplnění zejména zopakoval stěžovatelem v kasační stížnosti uváděné skutečnosti, tedy naplnění ustanovení § 12 zákona o azylu v případě stěžovatele, poukázal na jeho politické názory a na znevýhodnění stěžovatele z důvodu vedení řízení v českém jazyce.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatel je zastoupen advokátem.

Nejvyšší správní soud dále vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku městského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí

o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumával napadené rozhodnutí městského soudu v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Před samotným posouzením věci Nejvyšší správní soud předesílá, že v řízení o kasační je jeho úkolem posoudit, zda předchozí řízení naplňuje důvody vymezené v § 103 odst. 1 s. ř. s.

Stěžovatel uvádí jako důvod kasační stížnosti důvod podřaditelný § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., kdy namítá nezákonnost rozsudku z důvodu vad řízení, kdy při zjišťování skutkové podstaty byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit.

Nejvyšší správní soud v posuzované věci uvádí, že podle ustanovení § 32 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb. (správní řád) je *správní orgán povinen zjistit přesně a úplně skutečný stav věci a za tím účelem si opatřit potřebné podklady pro rozhodnutí. Přitom není vázán jen návrhy účastníků řízení.* Přestože povinností správního orgánu v řízení o udělení azylu není předestřít žadateli o azyl důvody, pro které je azyl obvykle poskytován, mělo by být jeho povinností zabývat a vypořádat se se všemi důvody, které stěžovatel v průběhu azylového řízení uvedl jako důvody, které považoval pro udělení azylu za významné. Tak tomu podle názoru Nejvyššího správního soudu v posuzované věci nebylo.

Především je třeba konstatovat, že stěžovatel od počátku správního řízení, resp. řízení o udělení azylu tvrdí naprosto shodné skutečnosti a to, že ze země původu odešel z obavy před pronásledováním pro svoji čečenskou národnost, a to ve spojení s probíhajícím válečným konfliktem v zemi.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel, který je občanem Ruska, čečenské národnosti, dne 25. 5. 2000 podal návrh na zahájení řízení o udělení azylu, ve kterém ve vztahu k souzené věci uvedl, že jej několikrát zbili ruští vojáci, když začalo bombardování Grozného, komandant-Rus mu poradil, aby rychle opustil Čečensko. Poslední tři roky před příchodem do České republiky žil v Čečensku. Při odchodu přes Moskvu do Prahy „jim“ v Moskvě Rusové řekli, že „každý Čečenec má jen dva metry místa na hrob a ať se nevracejí“.

Do protokolu ze dne 16. 10. 2000 o pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu stěžovatel uvedl, že důvodem k opuštění vlasti bylo bezprostřední nebezpečí, kterému je vystaven každý Čečenec, bez ohledu na to, jestli je muž nebo žena. Byl obyvatelem vesnice S. A., která je co do počtu obyvatel třetí největší obec v Čečensku. Když byla provedena čistka, jeho bratranec byl mezi 58 zadrženými, byli tam tři týdny a poté byl každý z nich prodán příbuzným za 5 000 rublů. Z těchto lidí několik zemřelo po návratu z filtračního tábora. Jeho bratranec byl držen tři týdny ve filtračním táboře Č., po návratu zemřel. Do vesnice S. A. přijel se svými rodiči z Grozného 27. 12. 1994 poté, co začalo bombardování Grozného. Dne 3. 5. 1995 začala ruská armáda ostřelovat okraj vesnice a stěžovatel odejel do Severní Osetie a tady žil ve městě B. Do Čečenska se vrátili v září 1995,

kdy byla válka zastavena, od té doby žili v Čečensku. Čečensko opustil 15. 9. 1999 a do 16. 5. 2000 žil v K.-B. ve městě N., kde měl statut uprchlíka. Po podzimních výbuších v Moskvě začalo pronásledování Čečenců v celém Rusku a stěžovatel 16. 5. 2000 z N. odletěl do Moskvy a odtud do Prahy. Kdyby zůstal v Rusku, byl by zastřelen nebo by seděl v Č. K dotazu, aby upřesnil svůj údaj z návrhu na zahájení řízení o bití ruskými vojáky uvedl, že poprvé to bylo v září 1995 po jeho návratu z O., při kontrole dokladů, po zastavení auta, ve kterém jel se svým přítelem. Vojáci nejprve chtěli cigarety, potom jim chtěli sebrat plechovky Coca Coly, které měl stěžovatel s přítelem v autě, tito jim však plechovky dát nechtěli, byli proto vyzváni, aby šli „dovnitř“ a tam je vojáci zbili. K dalšímu bití došlo 23. 12. 1994, když jel se strýcem do M., překračovali hranici do Dagestánu, na přechodu je zastavili ruští vojáci a kontrolovali doklady. Požadovali, aby z auta vystoupili, stěžovatel vystoupil, strýc měl problémy s nohou, vystoupit nemohl, vojáci se ho pokusili vytáhnout, stěžovatel se strýce zastal a začala rvačka. Vojáci stěžovatele byli pažbami. Poté byli odvedeni na stanoviště a při kontrole dokladů jim vojáci sebrali asi 1200 dolarů, které měli na léčení strýce. Potom je vojáci propustili a řekli jim, aby drželi jazyk za zuby. K údajím z návrhu na zahájení řízení o svém zadržení k dotazu uvedl, že byl zadržen jako uprchlík z Grozného, kdo byl z milice, za toho museli příbuzní zaplatit 5000 USD, za stěžovatele nikdo nic neplatil, neboť stěžovatel u milice nebyl. Dále sdělil, že je sportovec, dělá judo, několikrát dostal nabídku k reprezentaci za Rusko, tu odmítl. Velitel vesnice S. A. mu řekl, že bude žít v Rusku a reprezentovat je, když stěžovatel odmítl, velitel mu řekl, že je jeho místo dva metry pod zemí. Vyhrožovali i jeho otci, chtěli po něm, aby stěžovatele donutil souhlasit s reprezentací, nebo stěžovatele zabijí. To bylo v roce 1999, stěžovatel proto odejel do N. a tam žil do května 2000. Na otázku, co by mu hrozilo při návratu do Čečenska, stěžovatel odpověděl, že už jenom to, že je v České republice a mluví o ruské armádě mu nikdo neodpustí. Buďto by musel odejít do hor a bojovat proti Rusům a čekat kdy jej zabijí, nebo by jej umučili v některém z filtračních táborů.

Do Protokolu ze dne 3. 3. 2003 o doplňujícím pohovoru k žádosti o udělení azylu zejména uvedl, že zadržen byl při kontrole dokladů v obci S. A., kdy z dokladů vyplynulo, že trvalý pobyt má v Grozném. Kontrolu prováděli ruští vojáci a příslušníci proruské čečenské milice. Bydlel u strýce, odvezen byl i s bratranci. Nejprve byli odvezeni do obce U.-M., potom do filtračního tábora Č. Ze zadržení byl vykoupen rodinou za 5000 rublů. K otázce, proč toto v prvním pohovoru stěžovatel neuvedl, dodal, že tomu nebyla věnována pozornost. Po připomenutí, že v pohovoru mluvil o Č. ve spojení se zadržením bratranců, uvedl, že by jej zajímalo, co by se dělo po jeho návratu do Ruska, kdyby se dověděli, že požádal o azyl. Po upozornění, že to není odpověď na položenou otázku, stěžovatel dodal, že se to bál uvést z důvodu obavy o svoji bezpečnost. Na otázku, kde žil od roku 1995 do odjezdu z vlasti, uvedl, že od roku 1995 do roku 1999 žil v Grozném, do odjezdu ze země potom u strýce v obci S. A. Na připomenutí, že v žádosti o azyl uvedl, že poslední tři roky před příjezdem do České republiky žil v Grozném, nereagoval, reagoval až na výzvu, aby uvedl adresu pobytu v Grozném, označil místo na mapě a taktéž na mapě označil další významná místa (parky, náměstí, ulice). Dále byl stěžovatel dotázán, proč při prvním pohovoru neuvedl, že bojoval v „první válce“, jak uvedla žena stěžovatele, která v mezidobí přicestovala do České republiky a také požádala o azyl. Na to stěžovatel odpověděl, že dnes již mluvili o tom, proč všechno neřekl. Dále uvedl, že v době od 25. 12. 1994 do 3. 2. 1995 byl příslušníkem útvaru KOBRA s hodností kapitána, velitelem byl C. C. Účastnil se s jednotkou obrany Prezidentského paláce a První městské nemocnice. Ještě bránili hlavní nádraží v Grozném a náměstí Minutku. Dne 4. 2. 1995 Rusové Groznyj dobyli. Do obce S. A. přijel v noci na 3. 2. 1995. Potom odjel s matkou, která byla raněna, do S. O. Na otázku, aby popsal vyhrožování, které souviselo s reprezentací Ruska v judu, uvedl, že byl aktivním sportovcem a nikdy ve svém životě

reprezentovat Rusko nechtěl. Např. trenér, který trénoval reprezentaci Ruska od r. 1997 a byl ve Spartaku Moskva, stěžovateli řekl, že jestliže nebude reprezentovat Rusko, shnije ve vězení. Na závěrečnou otázku, zda by chtěl něco doplnit, stěžovatel uvedl, že „má k dispozici dostatečně závažné informace, protože vše viděl na vlastní oči a držet si lidi, kteří mnoho vědí, není pro Rusy zajímavé“. Dále poznamenal, že jestliže mu nebude udělen azyl, přál by si jedině, aby se nic z jeho materiálů nedostalo do Ruska, protože v takovém případě by jej na sto procent zlikvidovali a zmizel by beze stopy. Poté byl stěžovatel dotázán, zda se chce seznámit s obsahem informací či zpráv, které měl správní orgán pro posouzení stěžovatelem uváděných skutečností k dispozici, vyjádřit se k nim či ke způsobu jejich doplnění. K tomu stěžovatel uvedl, že seznámit se s těmito materiály a vyjádřit se k nim chce. Uvedl, že informace jsou neobjektivní, protože je vydává na požádání MZV ČR velvyslanectví v Moskvě a to získá pouze takové informace, které jsou dostupné v Moskvě. Myslí si, že objektivnější jsou informace Českých humanitárních organizací, které přímo v Čečensku pracují. Informacím organizace „Člověk v tísni“ je možné věřit. Ví co v informacích je, má kontakt na ČHV a OPU, s těmito informacemi je seznámen. Má k dispozici mnoho informací o Čečensku, má informace i o místech výskytu masových hrobů, jak ruských vojáků, tak i civilních obyvatel. Dále stěžovatel uvedl, že bude-li požadována konkrétní informace, může ji předat.

Pokud jde o informace a zprávy ze kterých žalovaný správní orgán při svém rozhodování vycházel, těmi podle údajů v odůvodnění rozhodnutí byly Zprávy Ministerstva zahraničí USA o stavu dodržování lidských práv v Ruské federaci za rok 2000 a 2001, informace Ministerstva vnitra Velké Británie z října 2002. Správní orgán se rovněž seznámil s Doporučením UNHCR ohledně žadatelů o azyl z Čečenska ze srpna 2000 a Informací UNHCR o žadatelích o udělení azylu z Ruské federace s ohledem na situaci v Čečensku z ledna roku 2002, aktualizovanou v dubnu roku 2003. Dále správní orgán vycházel z aktuálních informací ohledně situace v Ruské federaci, obsažených v databázi České tiskové kanceláře. (tyto materiály mají být podle údajů v odůvodnění rozhodnutí žalovaného i v odůvodnění napadeného rozsudku součástí spisu, ve spisu však nejsou; spis naopak obsahuje 31 stránkový materiál nazvaný Čečenská republika, vývoj od r. 1996, s datem poslední úpravy 13. 2. 2004, s označením zdroje –Infobanka).

Stěžovatel již v protokolu o pohovoru k žádosti o azyl ze dne 3. 3. 2003 uváděl, že informace, ze kterých žalovaný správní orgán vychází, jsou neobjektivní, a obdobně pak v žalobě namítal, a stejně tak v kasační stížnosti namítá, že žalovaný nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci a za tím účelem si neopatřil potřebné podklady pro rozhodnutí. V žalobě stěžovatel uváděl, že hlavním důvodem jeho pronásledování byla skutečnost, že byl příslušníkem jednotky KOBRA, přičemž před správním orgánem uvedl i jméno velitele C. C., přesto si však správní orgán neověřil ani to, zda taková jednotka existuje a zda C. C. je skutečnou osobou, natož, aby si zjistil podrobné informace o těchto navýsost relevantních skutečnostech. Stejně tak stěžovatel rozporoval, jak správní orgán hodnotil dekret č. 80, který upravuje podmínky vojenských operací. Výslovně uvedl, že ze zpráv UNHCR žalovaný zapomněl na oficiální stanovisko UNHCR k žadatelům o azyl v Ruské federace v kontextu situace v Čečensku z února roku 2003, které dokládá, že žalovaným uvedený dekret č. 80 je svévolně ruskými jednotkami porušován a dokládá další skutečnosti svědčící ve stěžovatelův prospěch. Mimo to stěžovatel poukazoval na řadu dalších materiálů a publikací, na jejichž obsahu dokládal závažnost situace v Čečensku. V kasační stížnosti potom ve značné míře znovu uváděl to, co již bylo předmětem žalobních námitek, s tím, že nesouhlasí se způsobem, jakým se Městský soud v Praze s žalobními námitkami vypořádal. Stěžovatel tak i v kasační stížnosti zejména akcentuje, že správní orgán porušil povinnost vycházet ze spolehlivě

zjištěného stavu věci a soud se s touto námitkou nevypořádal. Ve spojení s tím stěžovatel namítá, že žalovaný nezjistil přesně a úplně skutečný stav věci a za tím účelem si neopatřil potřebné doklady pro rozhodnutí.

Žalovaný správní orgán v odůvodnění svého rozhodnutí uvádí, že po posouzení všech tvrzení účastníka řízení, sdělených v žádosti o udělení azylu či během obou pohovorů shledal, že tato jsou značně rozporná až protichůdná. Šlo jednak o rozpor v údajích o místech, kde se stěžovatel v posledních třech letech před svým odchodem ze země zdržoval, a dále o rozpory ohledně jeho jednotlivých zadržení ruskými vojáky. Stěžovatel rozpory vysvětloval tím, že se obával správné skutečnosti uvést. To správní orgán vyhodnotil jako nepravděpodobné a neshledal důvodnost žádosti o azyl. Správní orgán se dále výslovně zabýval problémem, zda stěžovateli v případě návratu do Ruské federace hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu, a s odkazem na informace, z nichž vycházel, dospěl k závěru, že tomu tak není, neboť v Čečenské republice byly zastaveny dlouhotrvající frontové boje a vzrostla rovněž vládní pomoc navrátilcům. Správní orgán vzhledem k výše uvedenému neshledal, v tomto případě existenci překážek vycestování.

Městský soud v Praze v odůvodnění napadeného rozsudku uvedl, že se s hodnocením, uvedeném v rozhodnutí žalovaného plně ztotožňuje a doplnil, že pokud žadatel o azyl žádné konkrétní důvody, které se týkají přímo jeho osoby, neuvádí, nebo pokud jsou v jeho výpovědích tak zásadní rozpory, které činí jeho příběh nevěrohodným (jako tomu bylo v tomto případě), nemůže být správnímu orgánu důvodně vytýkáno, že nepřihlédl k jiným, žadatelem o azyl neuváděným, skutečnostem. Dále městský soud uvedl, že žalobní body, v nichž žalobce vytýkal správnímu orgánu, že neověřil jeho členství v jednotce KOBRA a skutečnost, zda C. C. je skutečnou osobou, jsou zcela neopodstatněné, neboť důvody napadeného rozhodnutí jsou jiné. Poukaz žalobce na to, že zmiňovaný dekret č. 80 je v praxi porušován a že na území Čečenska dochází k páčání bezpráví ruskými vojáky, nemůže bez dalšího znamenat, že by u žalobce byly dány důvody pro udělení azylu či překážka vycestování.

Nejvyšší správní soud však nesouhlasí s výše uvedeným postupem správního orgánu a jeho závěry uvedené v odůvodnění napadeného rozhodnutí nepovažuje za jednoznačné a přesvědčivé. Stejně tak nepovažuje za správný závěr Městského soudu v Praze, který akcentuje význam rozporů ve výpovědích stěžovatele. Městský soud v Praze sám připouští, že situace v Čečensku je velmi složitá, a proto je logické, že ji i různé informační zdroje hodnotí rozdílně. Dále uvedl, že při rozhodování je nutné, aby správní orgán vzal na zřetel objektivně dosažitelné informace, které se sice mohou žalobci jevit jako neúplné a nevyvážené, ale které jsou dostatečně reprezentativní, vycházejí z různých zdrojů a které jsou zároveň obecně vnímány jako informace spolehlivé. Takovými informacemi jsou podle názoru městského soudu zprávy a informace, z nichž žalovaný správní orgán vycházel.

Stěžovatel však od počátku azylového řízení stěžovatel uváděl, že zprávy a informace, ze kterých žalovaný správní orgán vycházel, jsou nevěrohodné, a současně na závěr pohovoru ze dne 3. 3. 2003 uvedl, že bude-li zájem o další informace z jeho strany, potom je může poskytnout. Ze souvislosti textu protokolu Nejvyšší správní soud dovozuje, že měl stěžovatel na mysli informace i o závažnosti situace v Čečensku, a to příp. i ve spojení s dalšími zprávami, materiály, apod. To je nepřímou potvrzeno tím, že na takové materiály později výslovně odkázal v žalobě a stejně tak v kasační stížnosti, když se dovolával toho,

že jejich obsah svědčí skutečnosti, že správní orgán nevycházel ze spolehlivě zjištěného skutečného stavu věci. V posuzované věci podle názoru Nejvyššího správního soudu především dosud nebylo dostatečně objasněno, nakolik odpovídají výpovědi stěžovatele před správním orgánem o jeho konkrétních potížích v zemi původu době a stavu, které jsou rozhodné pro posouzení důvodnosti žádosti o azyl. I přes skutečnost, že stěžovatel svoje členství v jednotce KOBRA před správním orgánem výslovně neoznačil za hlavní důvod svého pronásledování (tak učinil až v žalobě) nelze zřejmě souhlasit se závěrem městského soudu, že žalobní body, v nichž žalobce vytýkal správnímu orgánu, že neověřil jeho členství v jednotce KOBRA a skutečnost, zda C. C. je skutečnou osobou, jsou zcela neopodstatněné, neboť důvody napadeného rozhodnutí jsou jiné. Význam této skutečnosti (členství stěžovatele v takovéto vojenské jednotce) se v souvislosti s posláním institutu azylu v případě stěžovatele v daných podmínkách válečného konfliktu zřetelně sám nabízel, a neověření těchto stěžovatelem uváděných skutečností nesporně neúplné zjištění skutkového stavu věci za následek mít mohlo. Stejně tak správní orgán neověřoval pravdivost či opodstatněnost stěžovatelem uváděných problémů (vyhrožování vězením), které souviselo s otázkou jeho odmítnutí účasti v reprezentaci Ruska v judu. Obdobně se jako zřetelehodné jeví i vyjádření stěžovatele před správním orgánem k otázce, co by mu hrozilo v případě návratu do země původu. Tady stěžovatel uvedl, že buď by musel odejít do hor a bojovat proti Rusům a čekat kdy jej zabijí, nebo by jej umučili v některém z filtračních táborů. Dále poznamenal, že jestliže mu nebude udělen azyl, přál by si jedině, aby se nic z jeho materiálů nedostalo do Ruska, protože v takovém případě by jej na sto procent zlikvidovali a zmizel by beze stopy. S těmito tvrzeními se, podle názoru Nejvyššího správního soudu, také nedostatečně a zkratkovitě, žalovaný správní orgán vypořádal tak, že s odvoláním na informace, z nichž vycházel, dospěl k závěru, že stěžovateli nebezpečí nehrozí, neboť v Čečenské republice byly zastaveny dlouhotrvající frontové boje a vzrostla rovněž vládní pomoc navrátilcům.

Nejvyšší správní soud je toho názoru, že žalovaný správní orgán nevzal v úvahu všechny podstatné zřetelehodné podkladové materiály. Přinejmenším to platí o stěžovatelem výslovně namítném dekretu 80, který upravuje podmínky vojenských operací v Čečensku. V této souvislosti nelze souhlasit s názorem městského soudu v tom, že skutečnost že „zmiňovaný dekret č. 80“ je v praxi porušován, a že na území Čečenska dochází k páčání bezpráví ruskými vojáky, nemůže bez dalšího znamenat, že by u žalobce byly dány důvody pro udělení azylu či překážka vycestování“, a to právě s ohledem na nedostatečně ověřovanou či posuzovanou pravdivost či opodstatněnost stěžovatelem uváděných osobních problémů, které vnímal a předestřel jako pronásledování ve smyslu azylové ochrany. Tato skutečnost přitom mohla mít vliv jak na vlastní rozhodnutí o udělení azylu, tak na rozhodnutí o překážkách vycestování. Podmínky pro udělení azylu je třeba posuzovat vždy ve vztahu k situaci v zemi původu v době, v níž stěžovatel opustil danou zemi a v bezpečné zemi požádal o azyl. Pozdější vývoj v zemi původu je potom byl zřetelehodný jen k posuzování příp. překážek vycestování. Ostatně tomuto koresponduje i ustálená judikatura. Tak např. v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 3. 2004, č. j. 2 Azs 12/2004 – 40, se uvádí: *Podmínky pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a překážky vycestování podle ustanovení § 91 téhož zákona je nutno posuzovat samostatně. Udělení azylu podle ustanovení § 12 tohoto zákona je vázáno na objektivní přítomnost pronásledování jako skutečnosti definované v § 2 odst. 6 citovaného zákona nebo na odůvodněný strach z této skutečnosti, a to v obou případech v době podání žádosti o azyl, tedy zpravidla v době bezprostředně následující po odchodu ze země původu. Překážka vycestování se naopak vztahuje k objektivním hrozbám po případném návratu žadatele o azyl do země původu, tedy k částečně jiným skutečnostem nastávajícím v odlišném čase.*

Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech a že při jejím zjišťování byl porušen správní řád v ustanoveních § 32 odst. 1 takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost rozhodnutí správního orgánu a pro tyto vady měl Městský soud v Praze napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.].

Nejvyšší správní soud se za této situace nepovažoval již za nutné zabývat dalšími kasačními námitkami stěžovatele.

Kasační stížnost v posuzované věci tedy Nejvyšší správní soud považuje za důvodnou, a proto napadený rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

V dalším řízení je Městský soud v Praze vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.). V novém rozhodnutí rozhodne soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Vzhledem k tomu, že zástupce stěžovatele, JUDr. Milan Strnad, byl ustanoven soudem, přiznal Nejvyšší správní soud podle § 35 odst. 7 v návaznosti na § 120 s. ř. s. označenému zástupci za zastupování v řízení o kasační stížnosti odměnu, a to v celkové výši 2150 Kč, sestávající se z odměny dle vyhlášky č. 177/1996 Sb. za dva úkony právní služby [a 1000 Kč - § 11 odst. 1 písm. b) a d) - převzetí a příprava zastoupení a doplnění kasační stížnosti ze dne 9. 3. 2005 - ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f) cit. vyhlášky] a dvou režijních paušálů (a 75 Kč - § 13 odst. 3 téže vyhlášky).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. března 2006

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu